

Lausunto HE 24/2026 vp

15.4.2026 / Greenpeace

Greenpeace Norden kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi ydinenergialaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi. Greenpeace Norden haluaa muistuttaa ydinenergian riskeistä, jotka on riittävällä tavalla tunnistettava kaikessa ydinlaitoksia koskevassa lainsäädännössä.

Esitetty yleisluontoinen periaatepäätös, onko ydinlaitoksen rakentaminen yhteiskunnan kokonaisedun mukaista, tehtäisiin jatkossa valtioneuvostossa. Greenpeace ei hyväksy periaatepäätöksen siirtämistä valtioneuvostolle, vaan edellyttää, että eduskunta jatkossakin voi kumota periaatepäätöksen sellaisenaan tai päättää, että se jää sellaisenaan voimaan.

Päätöksenteossa on jatkossakin syytä olla jo varhaisessa vaiheessa saatavilla kaikki tarvittavat tiedot ydinvoimalahankkeista. Periaatepäätöksen tietosisältöä ei tule vähentää, ja siihen tulee jatkossakin sisällyttää myös sijaintipaikan ja teknologian yksityiskohtainen arviointi. Myös kunnan suostumuksen on jatkossakin oltava edellytys ydinlaitosten myönteiselle periaatepäätökselle. Myös ympäristövaikutusten arviointiprosessin päättävä perusteltu päätelmä on liitettävä periaatepäätöshakemukseen, eikä vasta rakentamislupahakemukseen, kuten lakiluonnos ehdottaa.

Greenpeace vaatii, että ydinlaitoshankkeen periaatepäätöshakemuksesta on jatkossakin hankittava Säteilyturvakeskuksen alustava turvallisuusarvio ja pyydettävä lausunto ympäristöministeriöltä sekä suunnitellun ydinlaitoksen sijaintikunnan kunnanvaltuustolta ja naapurikunnilta.

Lain 9. pykälän mukaan ”ydinlaitoksen on oltava niin turvallinen kuin kohtuudella käytännöllisin toimenpitein on toteutettavissa.” Greenpeace kiinnittää huomiota kohtuullisuuden määritelmään ja toteaa, että turvallisuutta käsittelevän lain 9. luvun noudattamisen on oltava ehdotonta.

Keskeistä lain 9. luvun, jossa säädetään ydinlaitoksen turvallisuudesta, toteutumiseksi on turvata Säteilyturvakeskuksen itsenäisyys ja taattava Säteilyturvakeskukselle riittävät resurssit tehtäviensä hoitamiseen.

Lain 29 luvussa säädetään periaatepäätöksestä ydinlaitoshankkeesta. Greenpeace ei hyväksy 296. pykälän toista momenttia, jossa lämpöteholtaan enintään 50 megawatin laitosten periaatepäätös annettaisiin työ- ja elinkeinoministeriölle. Raja-arvo on mielivaltaisen. Ydinvoiman riskit ovat olemassa kaikissa fissioon perustuvissa laitoksissa, eikä vastuu voi olla sektoriministeriöllä. Myös pienten reaktorien kohdalla on noudatettava

samaa lupaa- ja päätösmenettelyä ilman poikkeuksia kuten suuremmissa laitoksissa. On myös mahdollista, että enintään 50 megawatin reaktoreita suunnitellaan sijoitettavan erillisissä hankkeissa siten, että alueellisesti syntyy reaktorikeskittymä.

Nykyisessä ydinenergialaissa ydinjätteen viennillä tarkoitetaan vientiä Suomesta tai Suomen alueen kautta tapahtuvaa vientiä toiseen valtioon ja tuonnilla tarkoitetaan tuontia toisesta valtiosta Suomeen. Esityksessä sallittaisiin vähäisen määrän tuonnin ja ulkomaisen ydinjätteen käsittely Suomessa. Greenpeace ei hyväksy ulkomaisen ydinjätteen tuontia ja käsittelyä Suomessa missään määrin.

Greenpeace Norden

Juha Aromaa
Apulaismaajohtaja